

Božidara

Veronika Hurdová

Moje milá čtenářko, můj milý čtenáři! ♥

Když jsem se před 35 lety naučila psát, vzpomínám si, že hned záhy jsem začala snít o tom, že jednou budu spisovatelkou. Život mě pak odvedl jinam. („Jo jo, piš si, Verunko, ale nejde ti muset vystudovat něco pořádného, abys pak našla slušné zaměstnání.“) A tak jsem se ztratila. Lásko ke psaní mě ale nikdy neopustila. Díky tomu jsem v roce 2012 mohla sahnout do šuplíku a s pomocí nakladatelství Brána vydat svou první knížku jak přezít této tenzství. Poté jsem začala psát pohádky, které jsem si už vydávala sama. Myslím, že byly dost hrozně, co se týče formy i obsahu ☹, ale každá nějak začíná. Průlom pak nastal v roce 2017 s knížkou Moje milá smrti, které se k dnešku prodalo přes 20 tis. kusů. Když pak v roce 2020 vyšla kniha pro děti Agnes a zakázaná hora a rok nato Agnes a ostrov stínů, jejich úspěch a obliba mezi čtenáři mě dojaly. Náhle jsem si konečně napsat na vizitku SPISOVATELKA. Když bych vizitku měla. V mém srdci jsem se ale stále spisovatelkou necítila. Od chvíle, co jsem se naučila písmenka, jsem totiž toužila po jediném. Napsat román. Tlustý! Pro dospělé čtenáře. Chlěta jsem stvořit příběh, který dojme i rozesměje. Který v tobě zůstane ještě dlouho po dočtení.

Nyní tento můj splněný sen držís v ruce. A já už radši nechám mluvit Božidaru, protože ona to umí líp než já. Milá čtenářko, milý čtenáři, přeji Ti krásné chvíle s knihou.

S láskou Veru ♥

PS: Budu moc vděčná, když mi po dočtení napíšeš svůj dojem na veronika.hurdova@gmail.com.

A pokud najdeš čas zanechat Božidare recenzii na Boox.cz či Databazeknih.cz, bude mít zas radost ona.

Veronika Hurdová

Božidara

Jaký život bys žil,
kdyby ti byla všechna
„musíš“ a „nesmíš“ u prdele?

Božidara

Autorka © Veronika Hurdová

Ilustrace obálky © Alisha Zalesak

tištěná kniha: ISBN 978-80-908210-9-5

pdf: ISBN 978-80-908759-0-6

EPUB: ISBN 978-80-908759-1-3

MOBI: ISBN 978-80-908759-2-0

Mé mamince Růžence.

Máš v sobě kousek z Rosie, Milady i Božidary.

Naše světy se možná ne vždy setkávají.

Ale ty jsi skvělá máma a já tě mám moc ráda.

1

„Svit' mi pořádně!“

„Nemůžu, jsem tu zaseklá v nějakým trní nebo co.“

„Tak se aspoň pro jednou trochu snaž! Dělán to kvůli tobě!“ utrhla se na svou dceru Milada. Stála až po kolena v rybníku a do pravé holínky jí už natekla voda. Celou cestu zpátky půjde v mokru. A to v půl jedenácté v noci nechceš, byť už jsou v půlce června noci teplé.

Rosie zaklela a pokusila se vymotat z ostružiní, které ji nesmlouvavě drželo za kapuci černé mikiny a nechtělo ji propustit. Tuhle pitomou výpravu jí byl čert dlužen. Kdyby bylo na ní, tak se na to vykašle. Opravená známka z biologie je momentálně asi poslední věc na světě, co ji zajímá. Beztak si na ni ta kráva Horská zasedla. Tahle blahosklonná gesta s referáty si může strčit za klobouk. Nebo klidně hlouběji. Rosie si vybavila její protivný hlas: „Lásková, tohle je vaše poslední šance. Už nevím, jak víc vám vyjít vstříc. To opravdu chcete mít na vysvědčení v předmaturitním ročníku trojku?“

Klidně, pomyslela si Rosie v duchu, ale nahlas před celou třídou neřekla nic. Jen se ušklíbla a rezignovaně si od třídní převzala zadání referátu. V hlavičce papíru stálo: Rozmanitost života našich rybníků a řek.

„To mám jako do prdele někde lovit kapry?“ procedila na půl pusy, když se vracela do lavice. Třída se zasmála. K její smůle poznámku zaslechla i profesorka Horská.

„Lásková, doporučila bych vám nejprve se seznámit se zadáním, než budete chtít být zase vtipná. Referát od vás očekávám za týden v pondělí.“ Zvonek oznámil konec vyučování. Ještě čtyři dny a bude konečně sobota. K víkendů se Rosie upínala jako ke světlu na konci tunelu každého černého týdne, který si musí na gymplu odkroutit. Nejkrásnější byla právě sobotní rána, kdy mohla vyspávat celé dopoledne s vědomím, že nemusí nic. Vůbec nic.

Jenže už v neděli po poledni se jí pokaždé začal stahovat žaludek. Z kuchyně voněl oběd, ale ve vzduchu viselo ještě cosi jiného. Smrdutého. Svíravého. Nejvíc Rosie děsila ta nekonečnost všeho. Připadala si jako křeček lapený v kleci. Ta klec byla sice pozlacená, se spoustou dobrého jídla a koleček na běhání. Ale pořád to byla klec. Až příští rok dodělá – dá-li pánbů a Horská – maturitu, tak co? Co pak?

Máma v tom měla jasno. Už od začátku třetáku jí posílala odkazy na různé prestižní univerzity doma i v zahraničí a zásobovala ji pozvánkami na dny otevřených dveří. A zatímco se Rosiina e-mailová schránka plnila barevnými propagačními materiály nejrozličnějších studijních programů, celá její bytost se plnila odporem k tomu všemu, do čeho se nechala polapit a odkud není úniku.

A tak tu teď v neděli v noci svítí svojí matce nazuté v holínách, aby mohla ode dna rybníku nabrat do zavařovačky vodní život v celé jeho rozmanitosti.

„Máš to už?“ odrkla netrpělivě Rosie a namířila baterku přímo na matku.

Milada zvedla sklenici plnou blátivé vody proti světlu, aby se podívala na svůj úlovek. To by mohlo stačit, pomyslela si s uspokojením. Uzavřela zavařovačku víčkem a s námahou se počala brodit zpátky ke břehu, kde na ni čekala dcera.

„Pojď, dej mi ruku, pomůžu ti ven.“

Milada se vděčně chytila a jala se škrábat do kluzkého svahu. Holinka se jí však zachytila v bahně a nekompromisně ji táhla zpátky. Druhá noha, kterou měla zapřenou o břeh, jí podklouzla.

„Kurva!“ stihla ze sebe vyrazit Rosie, než spolu s matkou sjela po mokré trávě do rybníka. O vteřinu později se obě vynořily, zmáčené od hlavy k patě.

„Kurva! Kurva!“ prskala Rosie a vyndávala si z pusy cosi slizkého, co při svém nečekaném nočním pádu do vody málem spolkla. Neodvažovala se domýšlet, co z nepřeborné rozmanitosti života našich vod to mohlo být. „Kurva!“ zaječela znovu do nočního ticha. Na opačném břehu rybníka se rozsvítila okna a prořála tmou svým měkkým světlem. Z nedaleké vesnice zavyl pes a další se k němu přidali.

„Růženo!“ otočila se na ni Milada. „Tvůj slovník!“ Na hlavě měla zelené řasy a crčela z ní voda. V levém podpaží stále pevně svírala zavařovačku i s jejím drahocenným obsahem, který mohl pomoci zachránit dceřino vysvědčení.

Rosie si jí nevšímal a drápala se ven. „Horská je píča. Celej tenhle zasranej rybník je píča! Škola je píča!“ Nadávky z ní jen pršely a hlas přeskakoval rozčilením. Tohle všechno bylo tak neuvěřitelně absurdní! Někdy si představovala, že by na planetu Zemi přiletěli mimozemšťani a první, co by uviděli, by byla právě probíhající scéna z jejího života. Považovali by lidstvo za inteligentní druh, se kterým stojí za to se zkontaktovat? Dost o tom pochybovala.

Nasupeně dorážovala k autu, kde se založenýma rukama čekala na matku. Milada přišla o necelou minutu později, kterou strávila vyprošťováním holínky z bahna. Odemkla auto, otevřela kufr a pečlivě uložila zavařovačku do látkové tašky, aby přežila cestu domů bez úhony. Poté si tiše nastoupila a čekala, až její dcera udělá totéž.

Rosie sebou našťavaně plácla na sedadlo spolujezdce, připásala se a ostentativně mlčela. Zima jí trásla. Světlomety prořízly tmou a auto se nehlučně rozjelo.

„Růženko,“ pokusila se Milada smířlivě navázat na konverzaci, která nezačala úplně šťastně. „Já chápu, že jseš našťavaná. Vždyť já od tebe vlastně nic nechci. Jen abys byla šťastná.“

Odpovědí jí bylo dceřino mlčení.

„Paní profesorka Horská to s tebou myslí dobře. Chce ti pomoci. Já ti chci taky pomoci.“

Nic.

„Ty víš, že to je přece pro tvé dobro,“ dodala ještě Milada. Ale to už Rosie nevydržela a zprudka se na ni obořila: „Pro mé dobro? Tak pro mé dobro?! Hovno! Ty vůbec ani netušíš, co potřebuju. A už vůbec o tom nemá šajn nějaká stará rachejtle za katedrou. Je mi úplně fuk, co budu mít na vysvědčení. Nenávidím školu!“

„Ale Růženko, škola je...“

„Důležitá?“ doplnila ji. „Možná pro tebe. Neříkej mi, co si mám myslet. A neříkej mi Růženko. Víš, že to nesnáším.“

Zbytek cesty strávily obě mlčky, pohroužené do svých myšlenek. Rosie přemýšlela o tom, že dnešní noc zdaleka nekončí, protože bude muset do rána sedět s určovací klíčem a snažit se pojmenovat každou z těch nechutných mrňavých potvor, co právě s mámou odchytily do sklenice, aby mohla zítra ve škole odprezentovat referát. Jediné, co ji těšilo, byla myšlenka na to, že kdyby nic jiného, bude mít aspoň skvělou historku pro holky ze třídy.

Milada byla též uzamknutá ve vlastních úvahách. Mrzelo ji, že její dcera je tak nezodpovědná. Trápilo ji, že nejeví o nic zájem a do všeho ji musí kopat. Ale nejvíc ji tížila myšlenka, která byla za tím vším

schovaná a s každým jejich sporem znovu vyvěrala na povrch: Kde jsem udělala chybu?

Milada cítila, že se jí dcera den po dni odcizuje. Mizela jí do jiných světů, kterým ona nerozuměla a kam neměla přístup. A přitom byly doby, kdy jedna bez druhé nedaly ani ránu. Kdy se to změnilo? Který okamžik ji během těch uplynulých sedmnácti let o její jedinou dceru připravil?

2

Dveře pokojíčku slabounce vrzly. Rosie zvedla hlavu a vzdychla. „Pojď dál,“ pronesla odevzdaně. Matka vkročila do jejího království a nesyšně za sebou zavřela. Dcera byla skloněná nad klávesnicí notebooku, který jí modře osvětloval obličej. Je tak krásná, pomyslela si Milada.

„Beruško, pojď už spát. Doděláš to ráno,“ navrhla polohlasně. Rosie by se do těch slov nejradši zabalila jako do měkoučké peřiny a usnula. Po ničem netoužila víc než po světě, ve kterém by bylo všechno v pořádku. Po světě, kde neexistuje profesorka Horská a referáty o české vodní fauně. A ranní vstávání. A neustálý stres z toho, že něco nestíhá, že něčemu nerozumí, že po ní někdo něco chce a jí to nedává smysl. Už několik měsíců cítila, že se nemůže pořádně nadechnout. Jako by měla o dvě čísla menší hrudník. Jako by ji někdo pevně svíral a ona měla čím dál méně energie tomu vzdorovat.

„Už to budu skoro mít. Snad to bude Horský stačit,“ řekla unaveně.

Matka ji pohladila po vlasech. Její holčička. Její milovaná holčička. Přestane ji někdy vidět jako to roztomilé dítě, co ještě v první třídě neumělo sníst zmrzlinu tak, aby si ji nerozmatlalo po tričku a kolem pusy? „Můžu s něčím pomoci?“ zeptala se a přistrčila si ke stolu židli.

„Hm. Nevím si rady s touhle potvorou.“ Rosie píchla prstem do zvětšovacího sklíčka, pod kterým v průhledné mističce splašeně rejdl jakýsi tvor podobný ráčkovi. „Myslíš, že by to mohl být blešivec?“

Milada si přitáhla nádobku k sobě a přimhouřila oči, aby na živočicha lépe viděla. Šedavé stvoření ale kroužilo tak divoce, že prohlédnout si ho a přiřadit ho k nějakému nehybnému portrétu na určovacím klíči bylo takřka nemožné.

„Asi jo, bude to ten blešivec,“ pokrčila rameny.

„Tady píšou, že blešivci mají měřit jeden centimetr. Tenhle nemá ani půl.“

„Tak to bude asi blešivec liliput,“ rozhodila rukama matka. Dcera se usmála, a i když to bylo jen na půl pusy a úsměv nesměřoval na ni, zahřálo ji to u srdce.

„Dobře, píšu blešivec. Kontrol, seřv. A už končím,“ řekla Rosie a demonstrativně zaklapla notebook. Pohledem zkontrolovala hodiny. Sedm minut po druhé. Zítra bude úplně gumová. „Jdu spát,“ oznámila suše.

„Běž. A dej si budíka, ať ráno nezaspíš.“

Rosie se už nenamáhala s čištěním zubů. Na to byla příliš unavená. Neobtěžovala se ani převléct do pyžama a zalezla si rovnou pod deku. Máma jí včera převlékla povlečení. Byli na něm růžoví jednorožci, kteří prděli duhu. Její kamarádky to považovaly za infantilní, ale Rosie na něj nedala dopustit. Zavrtala se do peřin, ze kterých se jemně vznášela dobře známá vůně pracího prášku. Má necelých pět hodin na to, aby se prospala.

„Tak dobrou noc,“ usmála se máma a sáhla po vypínači.

„Dobrou,“ zadrmolila Rosie ospale. „A mami?“

„No?“ otočila se Milada ve dveřích.

„Děkuju, žes mi dneska pomohla.“

Milada zavřela ve tmě oči a na vteřinu se zastavila, aby si ten pocit vychutnala. Pak řekla: „To je přece samozřejmost. Mám tě ráda. Hezky se vyspi.“

Opatrně zavřela dveře a sešla po schodech dolů do jídelny. Otevřela skříň a vyndala z ní širokou sklenici na stopce. Postavila ji na barový pult, z lednice si podala načatou lahev bílého a naplnila jím skleničku takřka po okraj. Nečekala na nic a napila se několika plnými doušky. Víno ji příjemně zastudilo v krku a už jen z té chuti cítila, jak se její tělo i mysl uvolňuje.

Už dávno si přestala vyčítat, že po nocích pije. Nikdy to nebylo moc. Decka. Někdy dvě. Výjimečně půl flašky. V létě sem tam pivo. Tvrdý vůbec. Víno byl její každodenní rituál. Způsob, jak urovnat rozvířenou hladinu emocí. Její tichá chvíle v setmělém domě, kdy nemusela být matkou.

Když se od nich Kamil odstěhoval, bylo jí osmadvacet. Růženka krátce předtím oslavila své sedmé narozeniny. Nikdy mu to neodpusťtila. Měl vilu na Ořechovce, kterou společnými silami zrekonstruovali. Měl manželku, co mu každý den jak blbá chystala teplé večere. Měl dceru, která ho zbožňovala. Měl sakra zodpovědnost! Ale on se rozhodl dát přednost nějaké prsaté fuchtli z Nymburka, a půl roku nato jí poslal rozvodové papíry. Ona je podepsala a natruc se vrátila ke svému rodnému příjmení. Při té příležitosti nechala přejmenovat i jejich dceru.

Od té doby to táhla sama. Deset let. Deset. Nekonečných. Let. Milada se zhluboka napila a vyprázdnila sklenici do půlky. Byly dny, kdy jí bylo jedno, že žije bez chlapa. Někdy se přistihla, že je na sebe dokonce pyšná, jak všechno zvládá. Kolegyně z práce ji obdivovaly a ona si jejich obdiv užívala. „Miládko, víš, já vždycky když mám s těma svýma klukama těžkou chvíli, tak si vzpomenu na tebe. Je neuvěřitelný, jak to všechno zvládáš,“ ševalila Jana z kanclu. „A ještě máte s Růženkou tak krásnej vztah.“

Milada se tehdy zahleděla na fotku nad pracovním stolem. Byla na ní ona a malá Rosie, jak stojí na břehu Sečské přehrady v letních

šatech. Na hlavách měly slamáky a vesele se smály do objektivu, za kterým stál Kamil. „To víš,“ odvětila ledabyle a předstírala, že si rovná na stole nějaké papíry. „Když musíš, tak musíš.“

Milada natlačila korek zpátky do lahve a strčila ji do ledničky. Pro dnešek stačilo. Dopila skleničku, a tu pak otočila dnem vzhůru do myčky, aby nestála na lince do rána. Měla ráda, když usínala s pocitem, že je všechno tak, jak má být.

Došla do prostorné koupelny a rozsvítila světlo. To tlumené, samozřejmě. Pod zářivkami si vždycky připadala stará. Kamil na nich trval, protože „v koupelně se přece potřebuješ vidět“. Ale Milada je nikdy nerozsvěcela. Pálily ji do očí a nemilosrdně prozrazovaly každou vrásku a pupínek.

Přiblížila obličej k zrcadlu a ukazováčky si přejela zprostředka čela do stran, aby na něm natáhla kůži. Svislá dvojí vráska u kořene nosu zmizela a Milada se na sebe unaveně usmála. Na třicet osm nevypadám zle, pomyslela si. Kriticky zkontrolovala kořínky vlasů, kde zpod blondaté kštiny prosvítala její původní barva. Myší šed', se kterou se snad už narodila. Budu si je muset nechat dobarvit, zhodnotila.

Mezizubními kartáčky si projela mezery mezi zuby. Používala tři různé velikosti, tak jak ji naučila mladá dentální hygienistka. „Paní Lásková, musíte na to dbát. Tady už vám začíná paradontóza. To radši vynechte klasický kartáček, ale těm mezizubním prostorům se budete muset pověnovat,“ usmála se na ni svým bezvadným, nápadně bílým chrupem. Milada jí všechno odkývala a slíbila si, že tohle nesmí podcenit. Nechce dopadnout se zuby jako máma.

Svlékla se do naha a rychle vlezla do sprchy, aby zbytečně neprodlužovala pobyt před velkým zrcadlem, které jí smutně připomínalo, proč se Kamil odstěhoval. Nebyla tlustá, to rozhodně ne. Ale s přibývajícími roky sváděla čím dál nemilosrdnější boj s gravitací, která tak nějak pomalu všechno na jejím těle přitahovala k zemi. A i když trávila

každý týden třikrát hodinu ve fitku s trenérkou, pořád měla pocit, že tahá za kratší konec provázku a jen oddaluje neodvratné.

Horká voda jí uvolnila šíji. Namočila si vlasy, aby z nich vymyla všechny rostliny a živočichy, kteří se v nich zachytili při jejím dnešním nedobrovolném pádu do rybníka. Zapnula elektrický kartáček a bezmyšlenkovitě si ho strčila do pusy. Kdyby ji takhle viděla Rosie, tak by to určitě nezůstalo bez poznámek. „Mami! Nemůžeš si ty zuby čistit normálně u umyvadla? Víš, kolik by se ročně na planetě ušetřilo vody, kdyby si všichni lidi v zemích prvního světa pustili vodu jen na konci čištění zubů, aby si vypláchli pusu?“

Milada nevěděla. A bylo jí to jedno. Každopádně byla dost rozumná na to, aby svou dceru nedráždila takovou pitomostí, která podle ní nestála za řeč. Někdy se nemohla zbavit pocitu, že dnešní mladí to mají oproti její generaci strašně složité. Musejí zachraňovat planetu. Musejí bojovat za právo každého, aby si mohl zvolit pohlaví podle svého uvážení. Musejí se orientovat ve světě, který je na Miladu už moc rychlý a složitý.

Po několika minutách, které by Rosie určitě nazvala nezodpovědně dlouhými, vypnula Milada rozhodným pohybem baterii a otevřela dveře sprchového koutu. Pára se vyvalila ven a jí okamžitě naskočila husí kůže. Spěšně se utřela ručníkem a zabalila se do měkkého županu. Nohama vklouzla do přichystaných trepek, které měly podobu roztomilých ušatých králíčků. Dárek od Rosie k jejím narozeninám před dvěma roky. To bylo ještě v době, kdy chodila do školy ráda.

Tenkrát mívala na vysvědčení samé jedničky, sem tam dvojku. To ještě chodila na všechny kroužky, které jí Milada svědomitě platila. Tenkrát měla nějaké zájmy a její život někam směřoval. Tenkrát jejich hádky nebyly na denním pořádku.

Milada si namazala vlhký obličej pleťovým sérem, naposledy se na sebe do zrcadla ušklíbala a zhasla. V posteli se jí pak před usnutím míhaly obrazy z dnešního večera. Mokro v holínce. Rosie, která jí podává ruku. Jejich tichá jízda autem. Hebkost dceřiných vlasů, jejichž vůni si dokázala vybavit i teď, ačkoli už k nim neměla příležitost čichat zdaleka tak často jako dřív. Rosiino „děkuju“, které špitla skoro neslyšně do tmy.

Ale Milada ho slyšela. Nejsem zas až tak špatná matka, proběhlo jí hlavou, než usnula.

3

Ding – ding – ding! ozval se chraplavě z amplionu nápěv připomínající Ovčáky, čtveráky. Božidara ho nesnášela. Obecní rozhlas měl jednu ze svých hlásných trub bůhvíproč přímo naproti její chalupě. Jeden by řekl, že v takhle malé vesnici, co má sotva pět set obyvatel, se nic neděje. Nebo aspoň nic, co by muselo člověka každý všední den patnáct minut po poledni vytáhnout z postele.

„Vážení spoluobčané,“ zahlaholila starostka Janatová, pokoušejíc se o veselý tón, který byl v naprostém rozporu s jejím věčně zpruženým obličejem. Počet cigaret, jež za den vykouřila, navíc propůjčoval jejímu hlasu akcent prodejkyně lístků na kolotoče z raných devadesátek. Božidara si přikryla hlavu polštářem. Bohužel i přes něj pronikl starostčín protivný hlas. „Na zastávce ČSAD u kulturního domu se našel klíč s čipem a červeným koženým přívěškem. Klíč je k vyzvednutí v kanceláři obecního úřadu. Opakuji, klíč je k vyzvednutí v kanceláři obecního úřadu.“

Nastala krátká pauza, do které se ozvalo tlumené zakašlání, jak se starostka zřejmě snažila oddálit mikrofon, aby zamaskovala důsledek svých prokouřených plic.

„Soukromé kamenictví Pavlata přijímá tuto středu od čtyř do pěti hodin na místním hřbitově nové zakázky na výrobu pomníků. Dále nabízí velké slevy na zlacení a stříbření písma. Na hřbitově bude možné ve stejný čas zakoupit i hřbitovní doplňky. Již tuto středu na hřbitově od čtyř hodin.“

„To víš, že jo,“ zabručela Božidara. „Už se tam hrnu.“

„Dále si dovoluujeme pozvat spoluobčany tuto sobotu od patnácti hodin na přátelský nohejbalový turnaj našich Sokolníků, kteří se utkají s týmem TJ Kácov. Po skončení turnaje je naplánováno společné opékání vuřtů. Přijďme všichni našim chlapcům zafandit!“

Ding – ding – ding!

„Prej chlapcům,“ brblala Božidara a hrabala se z postele. Ti „chlapci“ byli její vrstevníci. Navíc pupkatí. Každý jeden z nich měl obří pivní břich, který jako by snad byl podmínkou náboru do zdejšího nohejbalového mužstva. Navíc si v létě s oblibou sundávali trička. Božidara si nebyla jistá, jestli to dělají proto, že nevědí, jak jejich nahé pupky vypadají, nebo právě proto, že to vědí, a protože jim chybí soudnost, chtějí se okázale pochlubit fanyнкám. Určitě však věděla, že si tuhle podívanou ráda nechá ujít.

Natáhla si tlusté ponožky. Přestože dny už byly teplé, připadalo jí, že od podlahy jde chlad. Kam její paměť sahala, byla zimomřivá.

Božidara se s napůl zalepenýma očima došourala do malé kuchyňky. Nalila vodu do konvice, škrtlá sirkou a zapálila plyn. Z kredence vydala omlácený hrnek se dvěma legračními prasátky. Zuby roztrhla pytlík Nescafé 3v1 a nasypala jeho obsah do hrnku. Pokusila se protáhnout si ztuhlá záda. Ještě tak před deseti lety se dokázala hned po ránu ohnout a dotknout prsty země. Dneska už to radši ani nezkoušela. Byla ráda, když ji po probuzení nic nebolelo. Ale takových dní bylo čím dál méně.

Mezitím se voda začala vařit. Zalila si hrnek až po okraj a s čímisi, co by se ani při troše dobré vůle nedalo nazvat kávou, se odšourala ke dveřím na terasu. Tam si nazula staré sešlapané crocsy. Přes sebe přehodila bláznivě barevné pončo s třásněmi. Nosila ho ráda. Vnučka jí kdysi řekla, že v něm vypadá jako indiánská babička. To se

Božidaře zamlouvalo. Čas na něm už sice zanechal stopy v podobě žmolků a cuků, ale hrálo pořád dobře. Zachumlaná vyšla do poledního slunce.

Většina sousedů na její straně ulice nadávala, že mít terasu na jih je utrpení, protože je tam v létě od rána do večera vedro. Božidaře to ale nijak nevadilo. Naopak. Byla za tuhle hřejivou zásobárnu vitamínu D vděčná. Posadila se do pohodlného křesla, hrnek položila na malý stolek a zavřela oči. Tohle byla její chvíle. Ostatně jako kterákoli další chvíle, jež dneska přijde.

Opatrně usrkla z hrnku horký hnědý nápoj, který by její dcera jistojistě označila za „nechutnou břečku“. Božidara byla toho názoru, že pít nekvalitní kávu je vlastně výhoda, protože to člověka zocelí. Neofrňuje pak v kavárnách nos a nehoní číšníky, aby mu podali zprávu o tom, co je dneska na mlýnku a jestli můžou své moccacino dostat s našlehaným mandlovým mlékem. „Když si zvykneš na tohle,“ říkala, držíc v ruce svůj prasátkovský hrnek s řídkým Nescafé, „máš dost dobře šanci, že přežiješ i válku.“

Kolem panovalo božské ticho. V pondělí ráno se vesnice vždycky vylidnila. Kolem poledního byly děti ještě ve škole a dospělí v práci. Ve vsi bydlelo celkem dost důchodců, ale kolem oběda málokdo pracoval na zahradě. Babky, zvyklé servírovat teplý chod úderem poledne, odmývaly nádobí. A dědkové oddychovali po kachně s pěti na kavalcích. Nebo aspoň tak si to Božidara představovala. Ať už to bylo jakkoli, v době její snídaně byl všude nadpozemský klid a mír.

Božidara rozjímalá, do čeho by se dneska mohla pustit. Nenapadlo ji nic, co by musela. Věděla ale, že celý den lenořit stejně nevydrží. Dosrkla poslední studený zbytek kávy z hrnku a postavila jej na parapet s tím, že ho uklidí potom.

Zvedla se z křesla a uhladila si vlasy k pravému rameni. Kdysi mívala cop tak silný, že jí všechny ženské záviděly. Ulovila na něj i svého Jaroslava. Tak to tedy tvrdila ona. On s ní nesouhlasil a zapřísahal se, že na té tancovačce ho tenkrát uchvátila hlavně tím, jak se nahlas a od srdce smála. Byli tehdy tak mladí! Božidaře to připadalo jako ze života někoho jiného. Dnes byly její vlasy šedé a o dobrou polovinu řidší, než když se poprvé potkali. Netrápilo ji to. Patřila k ženám, kterým stárnutí neubírá na kráse.

Její obličej zdobily vějířky vrásek kolem úst i očí, ale čelo měla takřka hladké. Ve třiceti je krásná každá žena. Ve čtyřiceti možná pomůže přidat několik minut v koupelně a pár tahů malovátky navíc, aby vám zdálky nikdo ten věk nehádal. Jenže v padesáti pak zjistíte, že ani sebedůkladnější maskování z vás mladici neudělá, protože ať si toho na obličej naplácáte sebevíc, prozradí vás krk a ruce. „A to je čas, kdy je dobrý svůj věk přijmout a přestat s ním bojovat,“ říkala Božidara. „Protože tím bojem budete trávit čím dál víc času a výsledky budou pro okolí čím dál komičtější.“ A ona nechtěla v nikom vyvolávat pocity trapnosti, natož pak soucit.

Šedesátka je dobrý věk. Nikdo od vás už nic neočekává. Zároveň máte ještě dost sil na to, abyste toho spoustu mohli. A jí letos v zimě bude šedesát.

Božidara se vrátila do kuchyně pro miskou, do které loupala slupky. Už nad ní kroužilo hejno octomilek, které jí dělávaly společnost od jara do podzimu. Kromě toho se jí čas od času do chalupy nastěhovali mravenci, kteří v dlouhých zástupech putovali přes kuchyň a kradli cukr. Nechávala je žít. Zjistila, že počet octomilek je plus minus konstantní, ať už na ně líčí octové pasti, nebo ne. Mravence občas smetla na zem, když se rozhodli, že si dálnici vystaví napříč kuchyňskou

linkou. Možná pak sem tam nechtě nějakého zašlápla, ale to se nepočítá. Společné soužití vyžaduje ústupky na obou stranách.

Rázně zdvihla misku se slupkami, až z ní vylétlo hejno poplašených mušek, které nyní, nevěda, kam utéct, zmateně kroužily a usedaly na stěny a strop kuchyně. Vzadu na zahradě byl výběh pro pět slepic a jednoho kohouta. Všichni opeřenci měli sice jméno, ale Božidara jim říkala souhrnně holky nebo potvory. Kohout se sice tvářil lehce pohoršeně, ale to on se tvářil pořád, i když ho neoslovovala nijak.

Oplocený výběh měl malou vstupní branku, nicméně slepice do něj chodily žrát jen tajně, aby to Božidara neviděla. Snažila se je tam vlákat tím, že jim tam co druhý den přihodila slupky z kuchyně, ale holčákám to bylo jedno. „Potvory jedny, vy nejste vůbec blbý,“ promlouvala k nim láskyplně, když vysypávala obsah misky doprostřed výběhu. Už dávno vzdala snahu udržet je pod zámek. Nechávala vrátka otevřená a slepice běhaly po celé zahradě. Naštěstí byly natolik rozumné, aby nechodily před dům. Přejetých slepic už viděla za svůj život dost na to, aby věděla, že není o co stát.

Božidara obešla skříše, kam měly slípky ve zvyku snášet vejce. Samozřejmě, že to bylo mimo místa, která jim určila. Ale znala už všechny jejich schovávačky. A zas tak chytré, aby každý den vymýšlely nové úkryty, holky nebyly.

Vylezla po žebříku, který byl opřený o statný ořech. Na stromě byl domeček, kde si vnučka hrávala, když byla malá. Teď už sloužil jen slepicím. Zašátřala naslepo rukou po jeho podlaze a nahmátla vajíčko. Ještě bylo teplé. Strčila si ho do kapsy vlněného ponča. Bude na hniličko, pomyslela si a pomalu slezla ze žebříku dolů.

Voda už vřela, a tak do ní vložila vajíčko. Stará Emilka, co bydlí na návsi, říkala, že když se voda při vaření vajec natvrdo osolí, tak z nich prý nevyleze bílek, ani když prasknou. Božidara to ale neudělala. Jednak jí přišlo zbytečné solit vodu, když samotné vejce tím neosolí a bude ji pak muset vylít. A taky ráda pozorovala bílé závoje, které se objevovaly v místech, kde skořápka pukla. Kromě toho, že jí připadaly krásné, tak jí i chutnaly. Okousala je vždycky ještě předtím, než vajíčko oloupala.

V chalupě neměla minutku. Čas mohla hlídat na nástěnných hodinách. To by do nich ale musela koupit baterie. A tak už více než dva roky ukazovaly půl druhé a deset minut. Božidara nevěděla, jestli se zastavily v noci nebo odpoledne. Ale bylo jí to už jedno. Zvykla si, že čas plyne celkem spolehlivě i bez hodin. Díky hlášení rozhlasu věděla aspoň ve všední dny, kdy je čtvrt hodiny po dvanácté. A víc nepotřebovala. Vstávala, jak se jí chtělo. Na kutě chodila, když byla unavená. V zimě potřebovala spát déle, někdy si dokonce přes den dávala bez výčitek malé šlofíčky. Jaro jí vlilo energii do žil, jako by s probouzející se krajinou ožila i ona. Ráno si sice ráda přispala, ale večer byla schopná ponocovat klidně do půlnoci, jako třeba včera.

Život bez hodin jí připadal takový čistý, bezelstný. Jako život novorozence, který také dělá zrovna to, na co má náladu, a nestresuje se tím, co po něm chce jakýsi neživý stroj a očekávání, která si okolo něj lidé vystavěli. Čím déle žila ve světě řízeném svými potřebami, tím jí

bylo lépe. Občas to sice znamenalo, že přišla do samoobsluhy na návsi po zavíračce. Ale nijak ji to netrápilo. Aspoň jsem se prošla, říkávala si, když šlapala s prázdnou krosnou zpátky domů.

Jak ale změřit správný čas na vaření vajíčka, když nemáte čím? Však to odhadne. Ostatně to tak dělávala poslední dva roky, co její jediná časomíra dosloužila. Přisunula si dřevěné štokrle k plotně a civěla do oprýskaného smaltovaného rendlíku, ve kterém v proudu bublinek poskakovalo vejce. Samozřejmě že už prasklo, a tak spolu s ním kroužily ve vodě i dva bílé smrkance. Vylovila je lžící, ofoukala a snědla. Byly slizce mokré a bez chuti, ale ona si na nich i tak pochutnala. A navíc byly přece od holek, to by byl věčný hřích vyhazovat.

Usoudila, že čtyři minuty už mohly uplynout. Vypnula sporák a vodu slila do škopíčku se špinavým nádobím od včera. Umyju to, až se najím, proběhlo jí hlavou. Horké vejce si dala do dlaní a kvapně ho přehazovala z jedné ruky do druhé, aby trochu vychladlo. „Mami, koupím ti stojánky na vajíčka, mají teď takovej pěknej set po čtyřech v Ikee v akci,“ navrhla jí dcera, když tu byla naposledy. Božidara to odmítla. Zaprvé nechápala, co by dělala se čtyřmi stojánky na vajíčka na hniličko, když žije sama. Zadruhé byla přesvědčená, že kdyby se pořádala soutěž o nejvíc zbytečnou chujovinu, co lidstvo kdy vynalezlo, stojánek na vajíčka by byl určitě v první desítce. „Ale, prosím tebe,“ odpovídala dceři, „vždyť to takhle normálně můžu sníst z ruky. Natuknu vršek, vydlabu vnitřek, sním, hodím skořápku holkám. Hotovo, všichni spokojení.“

Když vyšla ven, slepice kroužily kolem terasy. Jako by věděly, že jim ukradla vejce, a teď si na ni počkaly, aby jí to vyčetly. Božidaru to pobavilo. Poklepala lžičkou na vršek vajíčka ve své dlaní a hodila odloupnutou skořápku slepičkám, které se k ní rychle trhavě seběhly.

Zanořila lžičku dovnitř a zjistila, že to s dobou vaření přetáhla. Zase. Nevadí, tak je natvrdo. Posolila si ho a s chutí se do něj pustila.

Chleba dojedla včera, bude muset zadělat na nový. A máslo už taky došlo. Že by se pro něj vypravila do obchodu? Přišlo jí to jako dobrý nápad. Kolem nohou se jí prosmýkla kočka. „Ahoj, kočko,“ pohladila ji po mourovatém kožíšku, „přišla ses ukázat?“ Kočka nebyla její. Božidara ani nevěděla, jestli patří někomu z vesnice. Spíš asi ne. Poprvé přišla před třemi roky v létě, když byla ještě hubené, neduživé kotě. Vyděšeně mňoukala a žebra by se jí dala spočítat.

Božidara nikdy neměla zvířata nějak zvlášť v lásce. Respektovala je jako živé bytosti, to ano. Bylo jí jedno, jestli je to jepice nebo slon. Přistupovala ke všem stejně a chovala k nim respekt, pokud jí nestrkaly nos do života. A to stejné očekávala od zvířat. Nikdy nechápala tu zpykyvanost kolem psů, které si člověk postavil na piedestal. Ne snad, že by jí psi jako takoví nějak vadili, ale většina z nich jí přišla úplně blbá. Pletli se pod nohy, skákali na náhodné kolemjdoucí, kradli jídlo z piknikových dek a štěkali jak umanutí. Nejvíc uštělené jí přišlo, jaké rozdíly dělá většina páníčků mezi psy a ostatními zvířaty. Jako by snad pes byl důležitějším tvorem než prase. Přišlo jí směšné, že psi mají svoje speciální obchody, kadeřníky, psychology a dokonce hřbitovy. Za největší známku dekadence považovala, když někdo krmil psa vepřovou šunkou. „Ty jako nemáš ráda psy?“ ptala se jí sousedka, majitelka uštěkaného foxteriéra. V jejím tónu byla slyšet výčitka plynoucí z přesvědčení, že kdo nemá rád psy, nemůže být dobrý člověk. „Ne,“ odpovíděla Božidara klidně, „já jen nemám ráda, když mi chčijou na plot.“ Sousedka se s ní od té doby nebavila, což ale nebyla žádná zásadní ztráta ani pro jednu z nich. Božidara pak vyvěsila na svůj plot cedulku s vlastnoručně krasopisně vyvedeným nápisem ZÁKAZ CHCÁNÍ PSŮ.

*Usedni a počkej,
až k tobě přijde.
Nechej ji, aby se
o tvé nohy otřela.
Když tě sezná
dobrým člověkem,
na klín ti vyskočí.
Pohlad' ji po srsti
a nic od ní nechtěj.
Ona se pak svým
předením postará,
abyste splynuli
v jednu sladěnou bytost.*

Kočka naštěstí v době tohoto sporu nebyla ještě na světě, takže si ani nemohla udělat obrázek o tom, zda Božidara je, či není dobrý člověk. Proklouzla dírou v plotě přímo pod cedulkou s varovným nápisem, obešla dům a zjevila se na Božidařině terase. Tam se postavila a začala mňoukat jako protržená. Božidara vyšla ven, a když uviděla zubožené kotě, zželelo se jí ho. „Komu patříš, kočko?“ zeptala se jí. „No? Kde máš mámu?“ Kotě na ni koukalo velkýma očima, poté k ní tiše doťapkalo a otřelo se jí o kotníky. „Ty jsi mi ale vterka,“ usmála se Božidara. „Chceš napít?“ Kotě zavrňelo, a tak mu nalila poslední trochu mléka, co jí zbylo na dně skleněné lahve, a misku postavila na zem. Kotě se k ní vrhlo a nevystřičilo hlavičku ven, dokud vše nevypilo. Labužnický se oblízlo. Pak se schoulilo na vyhrátých prknech terasy a usnulo.

Od té doby chodilo kotě k Božidaře na návštěvu víceméně pravidelně. Ona sama by si kočku nikdy nepořádila, protože by to znamenalo spoustu starostí a zodpovědnosti. Ale mít občasnou společnost jí nevadilo. A i když se z kočky po čase vyklubal kocour, jméno kočka už mu zůstalo. „Nemysli si,“ říkala mu Božidara, když ho drbala mezi ušima, „jsi obyčejnej kočka s malým k a tak to zůstane. Kdybys byl Kočka s velkým K, znamenalo by to, že mi patříš. A to nechce ani jeden z nás.“

Mezitím kočka zase někam zmizel, a tak se Božidara otočila, aby zašla zpátky do chalupy. Zrak jí ulpěl na prahu. Ležela na něm myš. Černá korálková očka vytřeštěná, v chlupech na krku jí zasychala krev. Tohle byl způsob, jak kočka vyjadřoval své lidské přítelkyni přízeň. Vzdychla, sehnula se pro nebohou myšku, vzala ji dvěma prsty za ocásek a odnesla do zahrady. Zahrada byla zarostlá, neopečovávaná, a přesto plná života. Rostlo v ní víc ovoce a zeleniny, než jeden člověk mohl zvládnout za sezónu sníst. Božidara neměla založené záhonky.

Občas někam zahodila nějaká semínka. Některá z nich se ujala, jiná ne. Jediné, co čas od času musela v té džungli vyplít, byly kamenné chodníčky, bez kterých by se na druhý konec zahrady ke slepicím jen těžko dostávala.

Došla až k zadnímu plotu, za kterým se rozprostíral les. Napřáhla rukou vzad a švihem mrskla mrtvou myš kamsi mezi stromy. Ozvalo se zašustění a jemné žuchnutí, jak tělíčko drobného hlodavce dopadlo do listí. „Tam ti bude dobře,“ špitla polohlasem a vydala se zpátky do chalupy.

5

Odpolední červnové slunce prohřívalo vesnici na teplotu, kterou by většina jejích obyvatel označila za nesnesitelnou. Ne tak Božidara. Léto bylo její oblíbené roční období. Oblékla si květovanou sukni pod kolena, k ní volnou halenku a nohy nazula do růžových crocsů, které neladily s ničím z toho, co měla na sobě. Vlasys smotala na temeni hlavy do rozčuchaného drdolu.

Sáhla po čelence s kšiltem, která se vzadu upevňovala na suchý zip. Tuhle vychytávku proti sluníčku považovala za velmi praktickou. Její dcera ji označila za nevkusnou a vnučka za trapnou. „Je to tvoje hlava, nebo moje?“ zeptala se jich tenkrát spíš řečnickys, než že by si nevěděla rady s odpovědí. Ta samozřejmě ani od jedné z nich nepřišla, a tak suše dodala: „Tak vidíš.“

Na záda si hodila staříčký kletr v barvě khaki, který měl sice rozbité zapínání, ale ona na něj nedala dopustit. Nic, co by nespravil jeden gumicuk, říkala. Než vyšla z chalupy, zadívala se ještě do velkého střepe, který visel v předsíni a sloužil jí jako zrcadlo. Naslinila si prostředníčky a uhladila si jimi obočí. A může se jít.

Na návěs to bylo volným krokem dvacet minut. Božidara nespěchala. Nebyl důvod. Šla po kraji silnice. Cestou, kterou prošla už tisíckrát tam i zpátky. Brala to jako způsob meditace. Sedět v lotosovém květu, na to ji neužilo. Beztak neuměla nikdy poskládat nohy tak, aby jí to bylo pohodlné. I v dobách, kdy bylo její tělo podstatně pružnější a ohebnější

než dneska, měla problémy, aby se její kolena byť jen přiblížila podlaze. Považovala to za druh superschopnosti, který jí byl v téhle inkarnaci odepřen. A tak meditovala radši za chůze.

Zнала každý dům a každý plot na téhle cestě. Věděla, kde je prasklý asfalt a kde vyšisované vodící čáry na silnici. Ne snad že by za ta léta, co tu bydlela, někdo projevil snahu cokoli z toho opravit. Nevadilo jí to. Svým způsobem měla ráda, když byly věci kolem ní neměnné a opakovaly se. S překvapeními musí pánbůh nakládat uvážlivě, tvrdila vždycky. Kdyby si je vyplýtvál všechny najednou, čím by nás pak udivoval ke stáru?

Přejela si zuby jazykem, byl na nich drsný povlak. Zapomněla si je vyčistit. Zase. Udělám to, až se vrátím, proběhlo jí hlavou. Teď to není důležité. Teď jde.

Na návsi bylo rušno. Dětem z malotřídky zrovna končila škola, a tak vybíhaly zvesela ze školní budovy a pištěly radostí. Božidara je s úsměvem pozorovala. Říct, že měla děti ráda, by nebylo přesné. Nepovažovala je za nějakou speciální odrůdu lidí jen proto, že jim je málo let. Ale bylo pro ni snazší si mezi nimi najít přátele. Snad to bylo pro jejich bezprostřednost. Možná v tom hrálo roli i to, že malé děti neměly potřebu ji nijak hodnotit, protože nestihly ještě přejmout drby, které se o ní po vesnici šířily. Braly ji zkrátka jako možná trochu výstřední a potrhlou, ale zato legrační babku. Ona jim to oplácela stejnou mincí.

Nehrála s nimi mocenské hry. Občas řekla něco – kulantně řečeno – nečekaného, co dítě vyvedlo z rovnováhy. Málokteré bylo zvyklé na to, aby se s ním jednalo rovnocenně. Ty, které to urazilo nebo naštvalo, se jí pak vyhýbaly. Ty, které se po prvotním leknutí vzpamatovaly a pokračovaly v rozhovoru, se staly jejími kamarády a ona něčím jako jejich adoptivní babičkou. Jako třeba Toníkovi.

„Ahoj chlape,“ pozdravila kloučka, který pelášil přímo k ní. Příliš velká a těžká aktovka se mu klinkala na zádech. Letos končil druhou třídu. Zabrzdil těsně u ní. „Tak jak bylo dneska?“

„Dostal jsem trojku,“ odpověděl udýchaně.

„Z čeho, prosím tě?“

„Z výtvarky. Měli jsme malovat zeburu.“

„A tys jí zapomněl udělat pruhy nebo co?“ vyzvídala se smíchem.

„Ale houby. Já ji namaloval zblízka!“

„Jak jako?“

„No prostě zblízka. Detail, chápeš? Narýsoval jsem na čtvrtku svislý čáry a každý druhý sloupeček vybarvil černě.“

„To mi přijde naprosto geniální! To určitě nikoho jinýho nenapadlo!“

„No právě,“ povzdychl si Toník. „Učitelka si myslela, že si z ní dělám srandu. Jenže já ji tím nechtěl naštvat, nedělal jsem to naschvál.“

„A řekls jí to?“

„Jo.“

„A co ona na to?“

„Že mi dá protentokrát jako výstrahu trojku, ale ať už se to neopakuje,“ odtušil sklesle chlapec.

Božidara se zamyslela, a pak slavnostním tónem, na své poměry přehnaně spisovně řekla: „Tak v takovém případě to je vztahovačná důra, která nedocení novátorský přístup mladého génia.“

Toník se na ni nejdřív nevěřícně podíval, a pak se zasmál: „No, tak ještě aby si tohle myslel i táta, až uvidí žákajdu.“

„Držím palce. Ale tátovi o důře ani muk, jasný?“

„Jasný,“ kývl spiklenecky Toník a rozběhl se na hřiště.

Božidara vešla do krámků na náměstí. Pamatovala si doby, kdy tam býval koloniál s pultovým prodejem a usměvavým panem Hradílkem. Jenže ten umřel před koncem tisíciletí, jeho koloniál se zrušil

a rozšířil o další dvě místnosti, aby mohla vzniknout „moderní samoobsluha se sortimentem, který uspokojí i toho nejnáročnějšího zákazníka“. Těžko říct, jestli to bylo absencí pana Hradílka nebo neochotou stávajících prodavaček. Ale Božidara tam od té doby nerada nakupovala. Připadalo jí, že zboží jí neustále někdo přemísťuje a po každé musela jít a ptát se prodavaček, které se ani nesnažily skrýt, že je její dotazy obtěžují. Kromě toho byl sortiment zbytečně široký. Pan Hradílek měl jen pár základních surovin a stačilo to. Když řekla, že chce rýži, dostala prostě rýži. Nyní si sice mohla vybrat mezi rýží ve varných sáčkích, předvařenou rýží, jasmínovou rýží, dlouhozrnnou rýží, rýží arborio, divokou rýží či basmati. Ale pokaždé, když koukala do regálu na to nepřeborné množství druhů, chtělo se jí na celou samoobsluhu zařvat: „Já do prdele potřebuju jen vobyčejnou reži!“ Nikdy to neudělala.

Procházela uličkami a do krosny na zádech si postupně naskládala hladkou mouku, těstoviny, pohanku, pytlík rozinek a taky strouhaného kokosu, hořkou čokoládu, slané tyčky, balíček plátkového sýra, bílý jogurt, zakysanou smetanu a máslo. Chtěla si vzít i med, ale pak si vzpomněla, že ho má slíbený od souseda včelaře, a tak sklenici vrátila zpátky na místo. U pokladny přihodila ke svému nákupu ještě lékořicové bonbóny.

Sundala kletr ze zad a začala z něj vyndávat nákup na pás. Mladá prodavačka na ni upřela oči obmalované modrou linkou a otráveně pronesla: „Ach jo, kolikrát vám mám říkat, že nemůžete ty věci dávat do batohu, dokud je nezaplatíte.“

„Pro mě za mě, už mi to nemusíte říkat nikdy,“ odpověděla klidně Božidara.

„Je to proti předpisům. Máte si vzít košík jako všichni ostatní a zboží si přendat do vlastní tašky až po zaplacení.“

„Jenže já potřebuju vědět, jestli to unesu. A to v tom vašem košíku nezjistím.“

„Navíc je to nehygienický,“ vedla si prodavačka dál svou a kriticky sjela Božidařinu krosnu od zteřelého spodku až k vyšisovanému víku. „Co kdybyste chtěla nějaké zboží vrátit?“

„Nechci nic vracet. Kupuju všechno. Tak mi to prosím napočítejte a můžeme si popřát hezkej den a rozejít se.“

„Dobře. Ale paní Lásková, tohle je fakt naposledy,“ řekla odevzdaně. Božidara nepřikývla.

„Jo a ještě něco!“ vzpomněla si prodavačka během markování. „Vnučka vám volala. Máte od ní vzkaz u paní vedoucí.“

6

Rosie vystoupila z tramvaje na Ořechovce, nedbale se rozhlédla a přeběhla přes koleje a silnici. Rychlým krokem se vydala dolů ulicí V Průhledu. Zahnula do vilové čtvrti, kde byla na chodnících zámková dlažba a předzahrádky pečlivě udržované. Odemkla branku a po úzkém chodníčku došla až ke vchodovým dveřím domu. Ze zahrady se přišourala Malina. Velká fenka, kříženec labradora a čehosi chlupatého a uslintaného, o jehož původu neměl nikdo tušení. Díky svým předkům však byla Malina dobře vybavená k celoročnímu pobytu venku a s pražskými zimami se vypořádávala snadno.

„Malino,“ podržela ji Rosie po hlavě, „ahoj, ty holko.“ Malina se na ni podívala svýma velkýma, věčně smutnýma očima. Od huby jí kanula dlouhá slina. Když její panička ruku odtáhla, oklepala se a slina se jí obtočila kolem hlavy. „Fuj, to je nechutný,“ zašklebila se Rosie. Ale pravda byla, že jí to přišlo vlastně roztomilé. I když byla Malina už skoro babička, tak v něčem se stále podobala té malé chlupaté kuličce, kterou si s mámou přinesly před deseti lety domů.

Milada tehdy podlehla dceřinu škemrání, aby si pořídily psa. Rosie byla nadšením bez sebe a dušovala se, jak se bude o štěně starat. Bylo to krátce poté, co se od nich Kamil odstěhoval. A matka doufala, že pes přinese dceři rozptýlení. To se také stalo, Rosie si opravdu s fenkou hrála, hrdě s ní chodila každý den po škole na procházky mezi vilkami na Ořechovce a zodpovědně jí ráno a večer odměřovala správnou dávku granulí.

Jenže prvotní nadšení z nového člena domácnosti celkem rychle vyprchalo a z péče o psa se stala nudná povinnost. Oběma se vlastně ulevilo, když loni přestala Malina o procházky jevit zájem, a čím dál neochotněji opouštěla bezpečí jejich zahrady. Celé dny jen polehávala před boudou a spala.

Rosie vyběhla schody a zabouchla za sebou dveře svého pokoje. Má tak dobrou hodinu a půl, než přijde máma z práce a ona bude muset vyrazit na hodinu příčné flétny. Už tolikrát si přísahala, že s tím sekne. Ale nakonec se vždycky nechala na začátku školního roku umluvit k tomu, že „by to byla škoda zahodit tolik let cvičení“ a „vždyť přece všichni říkají, jaký máš nadprůměrný talent“ a že „tak to aspoň zkus a uvidíš“. Zatím to vždycky dopadlo tak, že máma zaplatila v září soukromé učitelce Pecháčkové celý rok dopředu, a Rosie to pak bylo trapné rušit jen proto, že ji to nebaví.

Hodila tašku vedle psacího stolu a plácla sebou na postel. Sáhla po telefonu a začala projíždět storička na Instagramu. Rychle klikala na další, další, další. Nenašla nic, na co by měla náladu. A zároveň všechny ty rozesmáté tváře a hashtagy #ilovecoffee a #bestfriendsforever jí připomínaly, jak je její vlastní život na hovno. Když narazila na třetí stylizovaný reels, kde zas nějaká načančaná pipka dělala obličej a ukazovala na různá místa kolem sebe, kde vyskakovaly rádobý motivační nápisy, vrátilo ji to do offline reality. Znechuceně vypnula mobil a napůl ho položila, napůl mrskla na noční stolek.

Byla unavená. Včera šla spát strašně pozdě, aby dodělala ten pitomý referát. Celý den měla sevřený žaludek, protože biologie byla až poslední hodinu. Nesnášela vystupovat před celou třídou. Ne, že by se jí spolužáci smáli. Ale prostě ten pocit, že na vás všichni koukají a vy máte předvést to nejlepší, co ve vás je, nenáviděla. V takových chvílích jí připadalo, že jí mozek pracuje jen na poloviční výkon, a když ji učitel

dostal svými otázkami pod tlak, začal jí nekontrolovatelně škubat koutek pusy. Jakkoli se to snažila zamaskovat tuhým úsměvem, bylo to k ničemu. Nebyla pak už schopná soustředit se na nic jiného než na to cukání, o kterém si byla jistá, že ho všichni musí vidět.

„Tak Lásková, pojďte se nám předvést,“ vyzvala ji na konci hodiny profesorka Horská a gestem pokynula, aby přišla před tabuli.

Rosie by se v ten okamžik nejradši rozpustila a otekla výlevkou v umyvadle. Ráno si i přesto, že v rádiu hlásili teploty až dvacet pět stupňů, oblékla krémově bílý rolák bez rukávů a džínovou sukni ke kolenům, aby zbytečně Horskou nedráždila. Pomalu vstala a šourala se před tabuli. „Mám to na flashce,“ tíkla nesměle.

Profesorka zakroutila hlavou. Když začínala před čtyřiceti lety učit, referáty se prezentovaly pěkně spatra, skoro jako role v divadelním představení. Bylo na ní vidět, že tyhle moderní vymoženosti jí přijdou jako odfláknutá práce. Studenti si mysleli, že když něco sepíší do odrážek powerpointové prezentace a vyberou k tomu hezké obrázky, dodá to jejich myšlenkám na zajímavosti. Horská vzdychla a natáhla ruku, aby si od Rosie flash disk přebrala a vsunula ho do notebooku.

„Tak kde to máš?“ zeptala se podrážděně. Rosie se nesměle přiblížila a nakoukla třídní přes rameno. Když uviděla obsah otevřené složky, krve by se v ní nadořezal. Byla prázdná.

„Já... já...“ začala koktat, „já to nechápu! Ještě ráno jsem tam ten referát měla!“

„No dobře, ale tady nic nevidím. Máte to někde zálohované?“

„Ano!“ vykřikla Rosie možná až příliš zhurta, jak se snažila chytit jakéhokoli stébka trávy v bažině, do které se vteřinu za vteřinou bořila hlouběji a hlouběji. „Mám to doma, na počítači. Včera jsem na tom dělala až do dvou do rána!“

„Včera?“ otočila se na ni profesorka. Brýle jí sjely po nose dolů a ona nad obroučkami upřela pohled na nebohou dívku, která se začínala povážlivě potit. Takhle odkryt karty byla chyba. „Tak vy mi chcete říct, že jste měla celý týden na to, abyste si připravila referát a opravila si tak známku na vysvědčení, ale dělala jste to na poslední chvíli? Jakou kvalitu taková práce může asi mít? Hm?“ Horská byla k nezastavení. Každé jedno její slovo jako by se Rosie zarávalo až do mozkové kůry a ona cítila, jak na ni jdou mdloby. Hlas profesorky se jí začal pomalu rozpouštět v mlze a všechno kolem bylo rozmazané, až svět najednou zmizel úplně.

Škvírou mezi víčky uviděla strop, po kterém se táhly žluté skvrny. Nepoznávala, kde je. Vzduch smrděl cigaretovým kouřem a zatuchlým čalouněním a v hlavě jí hučelo. Když vtom se nad ní objevil obličej profesorky Horské. „No to je dost,“ pronesla se slyšitelnou úlevou. „Už jsem se bála, že pro vás budu muset volat záchranku.“

Rosie se pomalu rozhlédla. Ležela na gauči v učitelském kabinetě, nohy měla položené na stole. Jak se sem dostala si už nepamatovala. „To byl taky nápad brát si v takovém vedru rolák. Nate, napijte se.“ Horská jí pod nos strčila skleničku s vodou. Rosie se namáhavě zvedla na loktech a trochu se napila. Voda chutnala po chlóru.

„Jak se cítíte?“ zeptala se profesorka a v jejím hlase bylo znát, že má o svou studentku opravdu starost.

„Jo,“ hekla Rosie, „to bude dobrý. Musela jsem asi omdlít.“

„No to bych řekla,“ usmála se Horská. „Valenta s Havlíčkem vás museli vynést ze třídy.“

Rosie polilo horko z té představy. Nevěděla sice, jak ji nesli, ale bylo skoro jisté, že se jí přitom musela vyhrnout sukně. Ti dva pubertální blbečci určitě viděli její kalhotky a budou z toho mít vlhké sny ještě několik dní. „Tak já už asi radši půjdu,“ vysoukala ze sebe a začala se

kvapně sbírat. Když se posadila, před očima se jí znovu zatmělo, a tak rychle zamrkala, aby ten rej hvězdiček zaplašila.

„Vážně jste v pořádku? Nemám zavolat rodičům?“

„Ne, ne, to je dobrý, zvládnu dojet domů sama.“ Sáhla po batohu a nahodila si ho na záda. Ve dveřích kabinetu se ještě zastavila. „Paní profesorko, a s tím referátem... budu si to moct opravit ještě ve čtvrtek?“ zeptala se nesměle.

„Bohužel, Lásková, to už musí být klasifikace uzavřená,“ pokrčila rameny Horská a tím konverzaci ukončila.

„Aha,“ odtušila Rosie, „tak na shledanou.“

„Na shledanou. A jedte domů opatrně.“

Rosie ležela ve své posteli a přemítala. Máma ji zabije, až se to dozví. Vždycky jí záleželo na známkách. Naše Růženka nikdy neměla na vysvědčení trojku, chlubila se s oblibou kamarádkám.

No, tak si teď bude muset zvyknout, že má doma trojkačku, pomyslela si Rosie a znechuceně se překulila na druhý bok. Bylo jí to úplně jedno. Všechno jí už bylo jedno. Letmým pohledem na hodinky zjistila, že za dvacet minut bude muset vyrazit na flétnu. Naštěstí tenhle školní rok už naposledy. Pak ji napadlo, že když odejde už teď, mine se s mámou a nebude jí muset nic vysvětlovat.

Sbalila flétnu i noty, strčila mobil do kapsy a vydala se na tramvaj.

7

Proklouzla dveřmi ven a sešla tři schůdky. Očima zabloudila do zadní části malé zahrádky, co lemovala domek. Malina už zase pochrupovala. „Vybrala jste si skvěle,“ říkal mámě chovatel, když si spolu proštěně jely. „Kříženci labradora jsou přátelští k dětem a jednou z té vaší fenečky bude skvělý hlídač.“ To první se splnilo. To druhé nikoli. Malina byla přátelská ke všem. Kdyby se do domu vloupal zloděj, chodila by za ním, vrtěla ocasem a na rozloučenou by mu olízala ruce.

Rosie se usmála a vzala za kliku branky. Jen co otevřela, rychle ji zase zabouchla. Po protějším chodníku se k ní blížila máma. Její nízké podpatky v rychlém staccatu klapaly o dlažbu, jak musela v pouzdrové sukni dělat krátké kroky. Rosie rychle promýšlela plán, jak oddálit vzájemné střetnutí. Poslední, na co teď měla náladu, bylo vybavovat se s matkou. Jenže to už se ulicí nesl Miladin hlas: „Růženko! Ahoj!“ Docupitala až k brance a udýchaně řekla: „Dneska je teda hic. Tak co?“

„Co co?“ předstírala Rosie nepochopení ve snaze uhrát všechno do autu.

„No co. Ten referát přece! Celej den jsem na tebe myslela. Opravila sis to na tu dvojku?“

„Ne,“ odtušila otráveně.

Miladě se po tváři prohnal výraz překvapení, čelo se jí svažilo do starostlivých vrásek. „Jak to, prosím tě? Vždyť jsi na tom tolik dřela.“

„To je jedno, mami. Už to nechci řešit.“

Matka se zamračila. Její obličej se proměnil, stejně tak i tón jejího hlasu: „Tak poslouvej, mladá dámo, já tu s tebou po nocích objíždím rybníky, brodím se v hnusný kalný vodě, pomáhám ti s referátem, na kterej ses vybodla, ponocuju, celej den se stresuju, jak jsi dopadla... a nedočkám se od tebe ani slova?“

Jenže Rosie už měla toho všeho taky dost: „Víš co? Je mi to úplně ukradený! Všechny referáty jsou mi ukradený. Všechno to ,musíš si vylepšit známky, Růženko, aby sis mohla vybírat, kam půjdeš na vejšku“,“ pitvořila se. „Beztak to děláš jenom proto, aby ses mohla pochlubit v práci všem těm slepicím, se kterýma soutěžíte, kdo má chytřejší dítě.“ Milada se nadechovala, že něco řekne, ale Rosie ji nepustila ke slovu. „Jenže mně je tohle všechno u prdele. Celá škola je mi u prdele. Všechno to snažení a soutěžení je mi u prdele!“ Rosie plály oči a celé tělo měla napjaté a připravené odrazit útok. „A teď, když dovolíš, musím už jít, abych stihla tu posranou flétnu.“

Prosmýkla se kolem matky, která stála v brance jako opařená. Její dcera rázovala rychlými kroky pryč, culík světle hnědých vlasů jí prudce lítal ze strany na stranu. Milada se rychle rozhlédla, jestli jejich hádku snad nemohli slyšet sousedi. Naštěstí byl všude klid. Kdyby tuhle scénu někdo viděl, lezla by pár dní hanbou kanály.

Vešla do domu a pokoušela se rozdýchat, co právě zažila. Hádky u nich byly nyní skoro na denním pořádku. Vždycky, když už si myslela, že je to dobré, stačilo málo a všechno se pokazilo. A přitom se Milada tak snažila! Byla na Rosie milá. Záleželo jí na tom, aby se cítila dobře. Starala se, aby byla lednička stále plná a prádlo ve skříních čisté a srovnané. Aby měla dcera čas na učení. Před dvěma lety, krátce poté, co dostala v práci přidáno, si dokonce najala uklízečku, aby jim jednou týdně pomohla s péčí o dům. Ten byl možná pro dvě osoby příliš velký, ale Milada byla pyšná na to, že si v něm může dovolit bydlet,

i když je samoživitelka. A tak ačkoli se večírky u ní doma pořádaly daleko méně, než si plánovala, když se sem s Kamilem stěhovali, vždycky pocítila jemné zašimrání v žaludku, když někomu mohla říct, že bydlí ve vile na Ořechovce.

Jak může být Rosie tak nevděčná? Má všechno, na co si pomyslí. A přesto je neustále nabroušená, nespokojená a stěžuje si. Milada si musela všechno vydržet. Protloukaly se s mámou, jak mohly. Vždycky měly hluboko do kapsy. Bydlely v totálním zapadákově, kam jezdí autobus z Prahy jen třikrát za den. Ona musela chodit na základku s dětmi, co ještě ve čtvrté třídě nebyly schopné se naučit násobky čtyř, ani zapamatovat vyjmenovaná slova po B.

Milada si přesně nevzpomínala, kdy k ní ta myšlenka přišla. Určitě byla ještě na prvním stupni, když si slíbila, že se z tohoto světa dostane. Vlastní pílí. Od té doby makala dvakrát tolik než ostatní. A když pak mámě v devítce oznámila, že zkusí přijímačky na gympl v Praze, byla na sebe hrdá. Máma se na ni tehdy usmála a pohladila ji po vlasech: „Jestli to je to, co doopravdy chceš...“

A tak Milada v patnácti letech opustila rodnou vesnici a začala nový život na intru ve velkoměstě. Nebylo to lehké, ale ona měla nezdolnou vůli, a na rozdíl od svých spolužáků i jasný cíl: nezahrabat se v životě tak, jako to udělala její matka.

* * *

Rosie mezitím došla až na tramvajovou zastávku. Krev v ní ještě stále vřela. Přesně tomuhle se chtěla vyhnout. Věděla, že mámu neopravená známka rozčílí. Nesnášela ten její svět, který se točil kolem iluze dokonalosti. Nechtěla na ni být hrubá, ale jakmile otevřela pus, slova se z ní hrnula a nešla zastavit.

Nešlo o tu pitomou trojku z biologie. Šlo o všechno. Všechnen ten čas, který musí věnovat věcem, které ji nebaví. Všechno to stresující snažení se, aby dostála matčině představě, jak by měl její život vypadat. Milada své nadané dceři dokonce vyběhala papíry, aby mohla započít školní docházku o rok dřív, protože ve školce se nudila.

Rosie měla od dětství naplánovanou každou minutu života. Zpočátku jí to nevadilo, protože byla šťastná, když viděla maminku šťastnou. Ale jak rostla, čím dál tím víc pociťovala prázdnotu uvnitř sebe, která se odehrávala na pozadí dní po okraj naplněných předem daným programem. Cítila se jako v kleci, ze které není úniku.

V dálce uviděla tramvaj jedničku, jak přijíždí od Petřin. Udělalo se jí špatně od žaludku. Tramvaj zabrzdila a dveře se otevřely. Rosie jako ve snách nastoupila dovnitř. Chytila se tyče a křečovitě stiskla oční víčka k sobě. Bzučák nad dveřmi vydal svůj protivný zvuk, který ohlašoval, aby cestující ukončili nástup a výstup. A přesně v tom okamžiku dívka zbrkle vystoupila ven. Dveře ji sice trochu zmáčkly a řidič pravděpodobně vynadal, ale to už neslyšela. Stála na tramvajovém ostrůvku a zhluboka dýchala. Poprvé od včerejšího dne.

Flétnu dneska bez omluvenky vynechá. Poprvé v životě. Nevěděla, kdy přesně v ní tohle rozhodnutí uzrálo. Ale byla si jistá, že je nezvratné. Přeběhla silnici a vydala se nahoru po schodech na Norbertov. Pocítila touhu jít pryč. Kamkoli. Hlavně aby to bylo dost daleko od vily na Ořechovce a všeho, co ji uvnitř čeká.

Bezmyšlenkovitě došla do parku Kajetánka. Když byla Malina mladší, ráda tam s ní chodívala. Fenka vždycky naběhla mezi kachny batolící se okolo rybníku a štěkáním je zahнала do vody.

Rosie si sundala ze zad futrál s flétnou a posadila se na opěradlo jedné z laviček. Pozorovala klidnou hladinu rybníčku a v hlavě jí vířily

myšlenky jako splašené. Za pár dní budou prázdniny a ona si konečně oddechne. Ale co potom? Co bude za dva měsíce, až zase začne škola? Máma mluvila o maturitním ročníku jako o něčem takřka posvátném. „Víš Růženko, maturitní ročník je strašně důležitéj. Nesmíme to podcenit!“

Nesmíme! Rosie nenáviděla, když za ni její matka mluvila v množném čísle. Jako by snad na tom, jak se ve škole učí, měla zásluhy i ona. „Když se nebudeš pořádně učit, nemusíš se dostat na vejšku. Vždyť přece víš, jak dopadla babička.“

Babička. Její obraz projel Rosie hlavou jako blesk. Kdy ji viděla naposledy? Na podzim? Je možné, že u ní od té doby nebyly? Máma tam nejezdila ráda. Štítivě sedávala v babiččině světnici, a pak celou cestu zpátky měla potřebu jejich návštěvu probírat. „Vidělas ty zác-lony? Neprala je podle mě tak dva roky. A ten dvorek! Vždyť je plnej slepičinců. No jo, ale to tam má na vesnici každěj. Já nechápu, jak v tom může žít.“

Matka si mlela svou, ale Rosie ji obvykle poslouchala jen na půl ucha. Pro ni byla babička od dětství spojená s létem. S vůní čerstvě upečených buchet. S dobrodružstvím, které číhalo za děravým plůtkem její zahrady. S koupáním v rybníku a s chozením na nákupy s batohem. S výlety do lesa, odkud se vracely s pusami fialovými od borůvek a lýtky poškrábanými ostružiním.

Najednou pocítila strašnou touhu být u ní. Vytáhla z kapsy mobil a vyfukala číslo Jednoty u nich na návsi. Babička nevlastnila telefon, a tak jediný způsob, jak ji zastihnout, bylo nechat jí vzkaz u paní vedoucí.

„Ano prosím?“ ozval se hlas na druhém konci.

„Dobrý den, tady Růžena Lásková. Vnučka Božidary,“ dodala rychle na vysvětlenou.

„Ach! To jsi ty! Ahoj Rosie, jak se máš?“ zahlaholila paní vedoucí.

„Dobře, děkuju. Mohla bych na vás mít prosbu? Vyřídila byste prosím babičce, ať mi zavolá, až ji uvidíte?“

„Určitě, vyřídím. Už tu pár dní nebyla, tak snad to nebude dlouho trvat.“

„Děkuju vám,“ hlesla Rosie, típla hovor a strčila mobil zpátky do kapsy.

8

Božidara dopla gumicuk na kletru a ujistila se, že jí nic nevypadne. Poté se vydala do zadní části prodejny, obešla pult s lahůdkami a strčila hlavu do pootevřených dveří. „Paní Mráčková?“ zavolala. „Jste tu?“

Bylo slyšet spláchnutí záchodu, poté šramocení zámku a vedoucí prodejny spěšně vyšla ven. Božidaru napadlo, že si ani nemohla stihnout umýt ruce. Zaplašila myšlenku, zda si paní Mráčková před tím, než bude nabírat dalšímu zákazníkovi lahůdkový salát, aspoň nandá rukavice. „Dobrý den,“ pozdravila místo toho přátelsky, „nerada vás vyrušuju, ale pokladní mi říkála, že tu mám od Rosie vzkaz.“

Paní Mráčková si utřela ruce do zástěry a usmála se: „Ano, ano! Volala dnes kolem půl třetí! Vlastně jen říkála, že s vámi potřebuje mluvit a že se jí máte co nejdřív ozvat zpátky.“

„Aha,“ odtušila Božidara. „A mohla bych jí prosím od vás zavolat?“

„To víte, že jo,“ vedoucí se znovu usmála, „tady je telefon. Nechám vás tu o samotě.“ Poté se belhavým krokem vydala za lahůdkářský pult. Poslední, co Božidara slyšela, než zavřela dveře do kanceláře, byl její veselý hlas: „Tak, patnáct deka lovečáku... Můžu nechat šestnáct?“

Z boční kapsy batohu vyndala peněženku. Dcera jí sice asi tisíckrát říkala, že tam peníze nemá nosit, že je to všem na očích a co když ji někdo přepadne. Ale Božidaře to bylo jedno. Když si mohla vybrat, jestli být z něčeho dopředu předposraná, nebo věřit, že všechno dobře dopadne, volila to druhé. Vždycky. Za těch skoro šedesát let, co byla

na světě, se to ukázalo jako celkem výhodná strategie. Protože když má člověk dostatečnou fantazii, a to Milada měla, může si kdykoli vymyslet cokoli, z čeho je potřeba mít strach. A takhle se může bát až do smrti.

Božidara z peněženky vylovila malý usmolený lísteček vytržený odkudsi z poznámkového bloku. Byla na něm propiskou napsaná jen tři telefonní čísla. Jedno z nich bylo Rosiino. Pomalu vyťukala devět číslic, aby se náhodou nespletla. První zazvonění. Druhé zazvonění. „Ahoj babi!“ ozval se náhle ze sluchátka hlas její vnučky. Zněl naléhavě, ale byla v něm cítit i jistá úleva.

„Ahoj Rosie,“ zjihla Božidara. Byla tak ráda, že ji slyší. Neviděly se od podzimu. „Jak se ti daří, holčinko moje?“

Na druhém konci bylo ticho. Božidara oddálila sluchátko od ucha, jako by jí snad pohled na něj mohl pomoci odhalit příčinu, proč hovor vypadl. Když si však telefon znovu přiložila k hlavě, uslyšela přerývané dýchání. A nakonec se ozvalo vzlyknutí. Rosie plakala.

„Ty brečíš? Co se stalo?“ řekla klidně, ale starostlivě.

Nato se Rosie rozbulela naplno, jako by snad čekala, až se jí babička zeptá. „Babi,“ vyrážela ze sebe v pauzách mezi pláčem, kdy byla s to sesbírat zbytky hlasu, „babi, mohla bych za tebou přijet?“

Božidaru píchlo u srdce. Nic na světě si nepřála v tuhle chvíli víc. „Jo, to víš že jo. Přijed' třeba hned.“

„Díky...“, Rosie se znovu rozeštkala. „Dneska už nestihnu autobus. Ale zejtra sednu na ten ranní. V půl jedenáctý bych tam mohla být.“

„Budu tě čekat na zastávce.“

„To nemusíš, babi, už jsem velká.“

„Musím, nemusím. Já ale chci. Beztak bych neměla nic důležitějšího na práci.“

„Tak jo,“ rezignovala Rosie. „Těším se na tebe. Ahoj zejtra.“